

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

**Spauter, Johannes de
Argentorati, Anno, M. D. XV.**

Infinitiuus cu[m] uerbis præcipe prohæreticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

Ioannis Despauterij Ni niuite

Ambro. de Hagne. Omnes flere ipsa sine fletu. Itē pro gerūdīo in dī sed græce, neq̄ leq̄mur, ut in euan. Nescis qa potestatē habeo crucifigere & dimittere te. i. crucifigendi & dimittēdi. Tēpus est surgere. i. surgendi. Virgi. Et iā tēpus equū spumātia soluere colla. i. soluendi. Idem ænei. ij. Sed si tātus amor casus cognoscere nostros, poetice & græce magis q̄ oratorie, aut latine dī, ait Valla. nā ut Serui. uult, pulchrius dicere amor casuū cognoscēdorū, aut cognoscendi casus. Itē p gerūdīo in do. uel in dum, ut in sacris græce linguę imitātissimis. Sedit populus māducare, & surrexerūt ludere. i. ad ludendū. Nollē sic loqui in epistolis, aut oratiōibus. sto loqui, sedeo cœnare, p ad loquendū, ad cœnandū. Itē pro supīno in um. uel gerundio in dū cū uerbo, sed non imitābimur, teste Valla. in Euan. Nō ueni uocare iustos, sed peccatores. i. uocatū. Et uado parare uobis locū. i. paratum, dum irēt emere. i. emptū, uado piscari. i. piscatū. Nō ueni soluere legem, sed adimplere. Pleriq̄ eruditorū dixissent, nō ueni ad soluendā legē, sed ad implēdā, quos & ipse nūc imitor, inqt Valla. & imitandos oībus arbitror, quā em causam habes, ut alienā linguā seferis, reliquas tuā. q̄q̄ nec illā quidē sequaris, quū careas articulis q̄bus græci utunt, apud Virgi. in buco. Phyllida amo añ alias, nā me discedere fleuit. Dicūt infinitū poni p p̄ticipio. ut sit me discedere fleuit

Infinitiuus cū uerbis præcipue prohereticis.

Infinitiuus uerba iūgūtur, & p̄sertim proheretica, & tum actm̄ ante se nō habent. Dicūtur autē proheretica. i. electiua & uolūtaria, eo q̄ ipsa p̄ cæteris uerbis ad hoc electa sunt, ut cū infinitiuo cōstruantur ueluti uolo legere, cupio studere, cogito insidiari, scio ludere, sic anghelo, desydero, nolo, audeo, timeo, metuo. Et quę Alexāder etiā notauit, debeo, iubeo, possum, nitor, tento, dignor, moneo, incipio, desino, tēdet, pudet, pœnitet, piget, meditor, ppero, gaudeo, delectat, urget, parat, discit, decet, licet, solet, & plura, & multa cū actō, ut uideo, audio &c. Valla ait. Iubeo te arare nō ad arādū, cogito insidiari nō nō ad insidiandū, timeo edificare nō ad edificandū. Quędā uerba cū utroq̄ cōueniūt, ut hortor te studere & ad studendū, flagitor respōdere & ad respondendū, quę omnia rara sunt, lētor te bene ualere et lætus sum te bene ualere, soleo ab infinitiuo uix separāt, ut spero ait Nebrissen. ueluti apud Cice. in epi. Spero amicitia nostrā non egere testibus. i. credo, habeo in animo ire Romā. i. uolo & proposui ire romā. Cice. lib. i. de diuina. Haberētq̄ in aīo nauē cōscēdere. Nā qd idē ad uxorē scribit. Quū in animo haberet nauigādī, subaudiēdū est inquit Valla uolūtātē propositū, aut quid simile, ut in illo apud

eundē. Quū illius diei mihi uenit in mentē. Et alibi. Nō minus ei uenit in mentē potestatis q̄ equitatis tuę. Cū substātiuo igit̄ nō cōstruitur infinitiuus, sed gerundiū in di. Virgi. Iam pridē a me illos abducere thestylis orat. Cōtra nō recte dicit (nisi dure & aspere ait Valla) non est mihi opus respōdēdi, quū esset dicēdum respōdere, ut sit suppositū me respondere, appositū ʒo opus. Optima res est agricolare recte dicit̄. Optima res est agricolandi nō recte dicit̄, quia sic illud res soluitur agricolare est optima res hoc resolui sic nō pōt agricolandi est optima res nisi forte dure, sic res agricolādi est optima. Itē habeo mandatū a patre cōueniēdi te, latine dicit̄. Mandatū est mihi a patre cōueniēdi te nō latine dicit̄. Mandatū est mihi a patre cōueniēdi te nō latine dicit̄, sed cōuenire te, quia mandatū hic participiū est, unde nō potest regi gerundiū illic nomē substātiuū. Dices igit̄ uocauit te ad nauigādū, nō nauigare &c. ut patet, quia licet græci utunt̄ hic infinito, hoc est cū articulo quo carem⁹. Infinitiuū adiectiuus nō nullis addimus, & est pulcherrima figura, teste Priscia, ut aptus, audax, bonus, celer, dignus, difficilis, doctus, facilis, habilis, malus, piger, potens, peritus, timidus, & similia. Virgi. Et cantare pares & respōdere parati. Idem. Dido certa mori. Gualterus. Nō est apta legi q̄ nō maturuit herba. Hora. Audax omnia ppeti Gēs humana ruit per uetustum nefas. Sta. Ille quidē disco bonus & cōtēdere cursu. Hora. Celer sequi, dignus aperire librū, sed cū adiectiuus nō pōt infinitiuus ante se actm̄ h̄re. Tu es dignus cēdi. Virgi. Et erat tū dignus amari. Luca. Facis sed uertere mētē Terror erat. Vir. Soli cantare piti. Hora. Cordus, p patria nō timidus mori. Prudēs intelligere, sapiēs, puidere. In quibusdā pōt primū gerundiū infinitiuū locū h̄re, ut timēs, cupiēs, timidus, cupidus, doctus, certus, indoctus, incertus, p̄mptus, peritus, cōsuetus, auid⁹, cātare, & cātādi, nauigare, & nauigādi &c. Sed plerāq; hmōi gerundiū acti casus cū p̄positiōe ad postulāt, ut bonus, utilis, cōmodus, malus, inutilis, incōmodus ad militandū. Quēdā c̄ utroq; cōueniūt, ut paratus, aptus, idoneus scribere & ad scribēdū. Si duo sunt uerba sine cōiūctiōe mediā, alterū erit infinitiuū. Cice. in Tus. Habeo em̄ audire qcqd̄ est. Virg. Magnū dat ferre talētū. Idē. dicere mussant. i. uerent. ait Serui. in. xi. als̄ dubitāt. ut Mussat rex ip̄e latin⁹ Quos generos uocet. Interdū susurrāt, ut de apibus dicit̄, & p̄pe susurrare est obmurmurare. i. muto eē uicinū. Præcipio tibi legere uel te legere, sic in ceteris p̄cipiēdi uerbis, q̄a alter casus p̄ alterū satis itelligit̄. Hor. Ire foras pleno tētabat corpe frustra, conor loq; nitor agere, scholastici nitūt p̄ exitu (s̄j dringē um uf zu gan. scio canere fidi bus. Hic infinitiu⁹ solet subaudiri, ut scio fidib⁹ scio latie licet hēas, uo

Ioannis Despauterij Niniuite.

Io scias, caue dicas rogo uenias, & filia bñ dicunt, q̄ quis duo sunt uerba sine cōiunctione explicita, tñ subaudit cōiunctio q̄, ut, uel ne, & sunt oratiōes elegātes, Cice. Caue dubites subaudit ne. Terē. Sed pater adest, caue te tristē esse sentiat. Sillius. Moneo ocyus urbe facessas. In euāge. Volo mūdare. Duę sunt orōnes. Tul. Nō pōt iucūde uiui, nisi cū uirtute; uiuat. Dic, facile est ire Romā, & facile est iter Romā, ut notauit Lanci. Cice. ad Atti. Iter illud brundisiū, de quo dubitabam, sublatum uidetur.

Futurum infinitiui.

Futurū infinitiui unicū est simplex, sed anomalū, q̄d est fore cū suis, alia oīa circumloq̄mur p̄ infinitiui esse, & participiū futuri tēporis accusatiui casus in rum. rā. rum. in actiuis neutris, & deponētalibus & cōmunibus, p̄ actiua significatiōe atq; i uapulo, & exulo, ut amaturum esse &c. Secundo circūloq̄mur, p̄ supinū & infinitiui ire, ut amatū ire, sed in passiuis cū esse capimus futurū in dū. dā. dū. ut amādum esse, uel supinū cū impersonali iri, ut amatū iri. Idē fit in impersonalibus passiuę uocis, q̄ infinita futura solū habēt talia, sessum iri, itum iri &c. Hęc est doctrina Diome. Dona. Prisci, & pluriū q̄bus assentitur in lima Mancii. Q̄ autē dicemus exulatū ire, nō iri. docet in Raudensem Valla, q̄ elegantiarū lib. i. negat amatū ire esse futurū, q̄ nō significat amaturū esse, sed in uia esse ad amādū, sic de reliq̄s. sed Valla capit amatū ire, ut sit oratio, nō ut sit uerbū. & sic non est dubium hoc non esse futurū, q̄ audiui Ioannē amatū ire. sensus est, audiui q̄ Ioannes it amatū, ut audiui ioānem sedere. i. q̄ Ioānes sedet. alij autē capiunt amatū ire circūloquutiue (ut sic loquar) pro amaturū esse, et cum dicit, audiui Ioannē amatū ire, ioānē nō regit ab ire, sed abs toto illo amatū ire, ubi ire (ut ait Nebrissen.) addit non q̄d in ea syntaxi quicq; significat, sed q̄d cum supino iunctū exhibet nobis futuri temporis infinitiui sensum. Nā quū dico, spero me amatū ire uxorē non intelligo me ire aut p̄ficisci aliquo ut uxorē amē, sed tantum q̄ sum illā amaturus. addimus igit̄ ire ne sine uerbo motus stet supinū in um. hęc Nebris. Concedit tñ Valla amatū iri, & filia uera esse futura, q̄d Nebris. negat, cōtēdēs eiusmodi futura. quidē eē, sed nō passiuorū, sed impersonaliū dūtaxat passiuę uocis, ut spero me amatū iri ab oibus, nō autē a Petro. i. q̄ oēs amabūt me, & regit me a posteriori ab amatum. Et̄m iri actiue significat, ut itur impersonale, ideo cū supino nō cōstituit futurū; ybi passiuū, ait Nebris. qui nō satis uidet sibi cōstare, q̄ impersonalibus actiū iungi negat. Q̄ autē dicit ip̄m regit a supino, ueluti itur amatū deū seruitū deo &c. sic amatū iri oratio.